

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post til postmottak@bld.dep.no

Deres ref:
201101407--LFO

Vår ref: #121158v1/th

Saksbehandler: Trude Hafslund
th@advokatforeningen.no
T +47 22 03 50 61

29.09.2011

Høringsuttalelse – Forslag til revidert forskrift om barnets talsperson i saker som skal behandles i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

I. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 26. mai 2011 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for velferdsrett. Lovutvalget består av Wenche Dahl Elde (leder), Hanna Fossen, Helge Hjort og Knut Lindboe.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

II. Sakens bakgrunn

Ordningen med barnets talsperson i fylkesnemndssaker var resultat av et forslag i Stortingets lovkomité ved behandling av barnevernloven i 1992. Storkomiteén stilte som krav at ordningen skulle evalueres.

III Kommentarer til enkelte forslag

3.1 Det rettslige utgangspunkt – barnets rett til å bli hørt

Advokatforeningen gir sin tilslutning til det rettslige utgangspunkt at barn skal ha rett til å uttale seg i fylkesnemndssaker som angår dem selv.

Men det kan være en stor belastning og innebære en lojalitetskonflikt for et barn å bli involvert ved å måtte ha en mening i en alvorlig barnevernsak. En sak hvor resultatet kan ha inngripende konsekvenser for barnets liv og oppvekst.

Advokatforeningen gir derfor sin tilslutning til at det presiseres at barnet ikke har noen plikt til å uttale seg; at det kan avstå fra å uttale seg og ikke skal presses til å ha noen mening.

Advokatforeningen gir sin tilslutning til nytt annet ledd i § 5 om at talsperson skal forsikre seg om at barnet ønsker å uttale seg gjennom talsperson og at det når som helst kan ombestemme seg.

3.2 Barnets alder

Advokatforeningen mener at talsperson som utgangspunkt kan oppnevnes for barn som har fylt 7 år og som ikke er så gamle at de har egne partsrettigheter. Talsperson for barn som ikke har fylt 7 år vil ikke være hensiktsmessig eller praktisk. Dette bør presiseres.

3.5 Talspersonens oppgave og rolle

Advokatforeningen gir sin tilslutning til den foreslåtte endring om at talspersonen for fremtiden ikke skal gi noen selvstendig vurdering i tillegg til å formidle barnets syn. Advokatforeningen er enig i at dette vil sikre at talspersonen i større grad enn i dag utelukkende blir barnets talerør i saken.

3.7 Taushetsplikt.

Det bør uttales at talspersonens taushetsplikt ikke er til hinder for at talspersonen for fylkesnemnda eventuelt også kan forklare seg ved rettslig overprøving.

Advokatforeningen har noen flere bemerkninger om dette i avsnitt 4.

3.8 Videreformidling av barnets synspunkter

Advokatforeningen foreslår at talspersonen i tillegg til å avgi en muntlig forklaring for nemnda også gir et kortfattet skriftlig sammendrag av barnets syn.

Krav om en viss skriftlighet vil være et formkrav som styrker og illustrerer at barnets syn er av betydning.

Barnevernsaker består ofte av svært mange dokumenter. Telefonsamtaler med barneverntjenesten nedtegnes som journalnotater. Det varierer i hvilken grad det nærmere innhold i talspersonens redegjørelse refereres i et nemndsvedtak.

Såfremt talspersonen gir et kortfattet sammendrag av barnets syn, vil talspersonen også kunne ha en funksjon ved forenklet behandling uten forhandlingsmøte. I så fall sikres at barnet får rett til uttrykk for sitt syn også i tilfeller hvor foreldre og barneverntjenesten er enige.

4. Aktuelle lovendringer

Advokatforeningen anser det som en klar fordel for barnet å slippe å forholde seg til unødvendig mange forskjellige personer i løpet av en barnevernsak. Ved eventuell rettslig overprøving bør det legges til rette for at barnet kan få utøve sin uttalerett overfor samme person det har møtt tidligere.

Advokatforeningen kan ikke se at det er nødvendig hverken med endring i barnevernlov eller tvistelov for at det skal være slik adgang. Det må være tilstrekkelig å klargjøre i forskrift om talsperson for fylkesnemnda at talsperson i fylkesnemnda også innebærer plikt til å snakke med barnet en gang til og forklare seg for retten, såfremt det skulle bli rettslig overprøving og retten skulle ønske dette.

IV. Avslutning og oppsummering.

Advokatforeningen gir sin tilslutning til at det i ny forskrift om talsperson for fylkesnemnda presiseres at barnet ikke har plikt til å uttale seg.

Advokatforeningen gir videre sin tilslutning til at talspersonen for fremtiden utelukkende skal være barnets talerør, og ikke lenger skal gi noen selvstendig vurdering i tillegg.

Advokatforeningen foreslår at talspersonen pålegges et kortfattet skriftlig sammendrag av barnets syn.

Advokatforeningen foreslår videre at det klargjøres at barnet, ved rettslig overprøving, skal ha rett til å uttale seg gjennom samme talsperson som vitne for tingretten, som den barnet snakket med før fylkesnemndsbehandling.

Vennlig hilsen

Berit Reiss-Andersen
leder

Merete Smith
generalsekretær